

¹Und es kamen vor ihn die Reden der Kinder Labans, daß sie sprachen: Jakob hat alles Gut unsers Vaters an sich gebracht, und von unsers Vaters Gut hat er solchen Reichtum zuwege gebracht.²Und Jakob sah an das Angesicht Labans; und siehe, es war nicht gegen ihn wie gestern und ehegestern.³Und der HERR sprach zu Jakob: Ziehe wieder in deiner Väter Land und zu deiner Freundschaft; ich will mit dir sein.⁴Da sandte Jakob hin und ließ rufen Rahel und Lea aufs Feld zu seiner Herde⁵und sprach zu ihnen: Ich sehe eures Vaters Angesicht, daß es nicht gegen mich ist wie gestern und ehegestern; aber der Gott meines Vaters ist mit mir gewesen.⁶Und ihr wißt, daß ich aus allen meinen Kräften eurem Vater gedient habe.⁷Und er hat mich getäuscht und nun zehnmal meinen Lohn verändert; aber Gott hat ihm nicht gestattet, daß er mir Schaden täte.⁸Wenn er sprach: Die Bunten sollen dein Lohn sein, so trug die ganze Herde Bunte. Wenn er aber sprach: Die Sprenkligen sollen dein Lohn sein, so trug die ganze Herde Sprenklinge.⁹Also hat Gott die Güter eures Vaters ihm entwandt und mir gegeben.¹⁰Denn wenn die Zeit des Laufs kam, hob ich meine Augen auf und sah im Traum, und siehe, die Böcke, die auf die Herde sprangen, waren sprenklig, gefleckt und bunt.¹¹Und der Engel Gottes sprach zu mir im Traum: Jakob! Und ich antwortete: Hier bin ich.¹²Er aber sprach: Hebe deine Augen, und siehe, alle Böcke, die auf die Herde springen, sind sprenklig, gefleckt und bunt; denn ich habe alles gesehen, was dir Laban tut.¹³Ich bin der Gott zu

¹فَسَمِعَ يَعْقُوبُ بَنِي لَبَانَ يَقُولُونَ، أَخَذَ يَعْقُوبُ كُلَّ مَا كَانَ لَأَبِينَا، وَمِمَّا لَأَبِينَا صَنَعَ كُلُّ هَذَا الْمَجْدِ.²وَتَطَرَّ يَعْقُوبُ وَجْهَ لَبَانَ وَإِذَا هُوَ لَيْسَ مَعَهُ كَأَمْسٍ وَأَوَّلَ مِنْ أَمْسٍ.³وَقَالَ الرَّبُّ لِيَعْقُوبَ، ازْجِعْ إِلَى أَرْضِ آبَائِكَ وَإِلَى عَشِيرَتِكَ، فَأَكُونَ مَعَكَ.⁴فَأَرْسَلَ يَعْقُوبُ وَدَعَا رَاحِيلَ وَلَيْئَةَ إِلَى الْحَقْلِ إِلَى عَنَمِهِ،⁵وَقَالَ لَهُمَا، أَتَا أَرَى وَجْهَ أَبِيكُمَا أَنَّهُ لَيْسَ تَحْوِي كَأَمْسٍ وَأَوَّلَ مِنْ أَمْسٍ. وَلَكِنْ إِلَهُ أَبِي كَانَ مَعِي.⁶وَأَنْتُمَا تَعْلَمَانِ أَنِّي بِكُلِّ قُوَّتِي خَدَمْتُ أَبَاكُمَا،⁷وَأَمَّا أَنْوَكُمَا فَعَدَّرَ بِي وَعَبَّرَ أَجْرَتِي عَشْرَ مَرَّاتٍ. لَكِنَّ اللَّهَ لَمْ يَسْمَحْ لَهُ أَنْ يَصْنَعَ بِي شَرًّا.⁸إِنْ قَالَ، الرُّقْطُ تَكُونُ أَجْرَتُكَ، وَلَدْتُ كُلَّ الْعَنَمِ رُقْطًا. وَإِنْ قَالَ، الْمُخَطَّطَةُ تَكُونُ أَجْرَتُكَ، وَلَدْتُ كُلَّ الْعَنَمِ مُخَطَّطَةً.⁹فَقَدْ سَلَبَ اللَّهُ مَوَاشِيَّ أَبِيكُمَا وَأَعْطَانِي.¹⁰وَحَدَثَ فِي وَقْتِ تَوْحُمِ الْعَنَمِ أَنِّي رَفَعْتُ عَيْنَيَّ وَتَطَرَّتُ فِي حُلْمٍ، وَإِذَا الْفُحُولُ الصَّاعِدَةُ عَلَى الْعَنَمِ مُخَطَّطَةٌ وَرُقْطَاءٌ وَمُتَمَرَّةٌ.¹¹وَقَالَ لِي مَلَكُ اللَّهِ فِي الْحُلْمِ، يَا يَعْقُوبُ. فَقُلْتُ، هَتَّنَدًا.¹²فَقَالَ، ازْجِعْ عَيْنَيْكَ وَاطْلُرْ. جَمِيعُ الْفُحُولِ الصَّاعِدَةِ عَلَى الْعَنَمِ مُخَطَّطَةٌ وَرُقْطَاءٌ وَمُتَمَرَّةٌ، لِأَنِّي قَدْ رَأَيْتُ كُلَّ مَا يَصْنَعُ بِكَ لَبَانُ. أَتَا إِلَهُ بَيْتِ إِبِلَ حَيْثُ مَسَحَتْ عَمُودًا. حَيْثُ تَذَرْتُ لِي تَذْرَأًا. الْآنَ فَمِ اخْرُجْ مِنْ هَذِهِ الْأَرْضِ وَارْجِعْ إِلَى أَرْضِ مِيلَادِكَ.¹⁴فَأَجَابَتْ رَاحِيلَ وَلَيْئَةُ، أَلْنَا أَيْضًا تَصِيبُ وَمِيرَاثُ فِي بَيْتِ أَبِيئَا.¹⁵أَلَمْ نُحْسَبْ مِنْهُ أَجْنَبِيَّيْنِ، لِأَنَّهُ بَاعَنَا وَقَدْ أَكَلَ أَيْضًا تَمَتًّا.¹⁶إِنَّ كُلَّ الْغَنَى الَّذِي سَلَبَهُ اللَّهُ مِنْ أَبِيئَا هُوَ لَنَا وَلِأَوْلَادِنَا. قَالَا نَ كُلُّ مَا قَالَ لَكَ اللَّهُ أَفْعَلْ.¹⁷فَقَامَ يَعْقُوبُ وَحَمَلَ أَوْلَادَهُ وَنِسَاءَهُ عَلَى الْحِمَالِ،¹⁸وَسَاقَ كُلَّ مَوَاشِيهِ وَجَمِيعَ مُفْتَنَاهُ الَّذِي كَانَ قَدْ أَفْتَنَى، مَوَاشِيَّ أَفْتِنَائِهِ الَّتِي أَفْتَنَى فِي قَدَانِ أَرَامَ، لِيَجِيءَ إِلَى إِسْحَاقَ أَبِيهِ إِلَى أَرْضِ كَنْعَانَ.¹⁹وَأَمَّا لَبَانُ فَكَانَ قَدْ مَضَى لِيَجُزَّ عَنَمَهُ، فَسَرَقَتْ رَاحِيلُ أَصْنَامَ أَبِيئَا.²⁰وَحَدَعَ يَعْقُوبُ قَلْبَ لَبَانَ الْأَرَامِيِّ إِذْ لَمْ يُخْبِرْهُ بِأَنَّهُ هَارِبٌ.²¹فَهَرَبَ هُوَ وَكُلُّ مَا كَانَ لَهُ، وَقَامَ وَعَبَّرَ النَّهْرَ وَجَعَلَ وَجْهَهُ نَحْوَ جَبَلِ جِلْعَادَ.²²فَأَخِيرَ لَبَانُ فِي الْيَوْمِ الثَّلَاثِ بِأَنَّ يَعْقُوبَ قَدْ هَرَبَ،²³فَأَخَذَ إِخْوَتَهُ مَعَهُ وَسَعَى وَرَاءَهُ مَسِيرَةً سَبْعَةَ أَيَّامٍ، قَادِرِكُهُ فِي جَبَلِ جِلْعَادَ.²⁴وَأَتَى اللَّهُ إِلَى لَبَانَ الْأَرَامِيِّ فِي حُلْمِ اللَّيْلِ وَقَالَ لَهُ، اخْتَرِرْ مِنْ أَنْ تُكَلِّمَ يَعْقُوبَ بِخَيْرٍ أَوْ شَرٍّ.²⁵فَلَحَقَ لَبَانُ يَعْقُوبَ، وَيَعْقُوبُ قَدْ صَرَبَ حِمَمَتَهُ فِي الْجَبَلِ. فَصَرَبَ لَبَانُ مَعَ إِخْوَتِهِ فِي جَبَلِ

Beth-El, da du den Stein gesalbt hast und mir daselbst ein Gelübde getan. Nun mache dich auf und zieh aus diesem Land und zieh wieder in das Land deiner Freundschaft.¹⁴ Da antworteten Rahel und Lea und sprachen zu ihm: Wir haben doch kein Teil noch Erbe mehr in unsers Vaters Hause.¹⁵ Hat er uns doch gehalten wie die Fremden; denn er hat uns verkauft und unsern Lohn verzehrt;¹⁶ darum hat Gott unserm Vater entwandt seinen Reichtum zu uns und unsern Kindern. Alles nun, was Gott dir gesagt hat, das tue.¹⁷ Also machte sich Jakob auf und lud seine Kinder und Weiber auf Kamele¹⁸ und führte weg all sein Vieh und alle seine Habe, die er zu Mesopotamien erworben hatte, daß er käme zu Isaak, seinem Vater, ins Land Kanaan.¹⁹ (Laban aber war gegangen sein Herde zu scheren.) Und Rahel stahl ihres Vaters Götzen.²⁰ Also täuschte Jakob den Laban zu Syrien damit, daß er ihm nicht ansagte, daß er floh.²¹ Also floh er und alles, was sein war, machte sich auf und fuhr über den Strom und richtete sich nach dem Berge Gilead.²² Am dritten Tage ward Laban angesagt, daß Jakob geflohen wäre.²³ Und er nahm seine Brüder zu sich und jagte ihm nach sieben Tagereisen und ereilte ihn auf dem Berge Gilead.²⁴ Aber Gott kam zu Laban, dem Syrer, im Traum des Nachts und sprach zu ihm: Hüte dich, daß du mit Jakob nicht anders redest als freundlich.²⁵ Und Laban nahte zu Jakob. Jakob aber hatte seine Hütte aufgeschlagen auf dem Berge; und Laban mit seinen Brüdern schlug seine Hütte auch auf auf dem Berge Gilead.²⁶ Da sprach Laban zu Jakob: Was hast du getan, daß du

جَلَعَدًا.²⁶ وَقَالَ لَبَانُ لِيَعْقُوبَ، مَاذَا فَعَلْتَ، وَقَدْ حَدَّثْتَ قَلْبِي، وَسُفِّتَ بَنَاتِي كَسَبَاتَا الْبَشِيِّ.²⁷ لِمَاذَا هَرَبْتَ خُفْيَةً وَحَدَّغْتَنِي وَلَمْ تُخْبِرْنِي حَتَّى أَسْبِعَكَ بِالْفَرْحِ وَالْأَعَانِي، بِالذُّفِّ وَالْعُودِ،²⁸ وَلَمْ تَدْعِنِي أَقْبِلُ بَنِيَّ وَبَنَاتِي. الْآنَ يَغَاوِرُ فَعَلْتُ.²⁹ فِي قُدْرَةِ يَدِي أَنْ أَصْبَعَ بِكُمْ سَرًّا، وَلَكِنْ إِلَهُ أَيُّكُمْ كَلَمَنِي الْبَارِحَةَ قَائِلًا، اخْتَرِزْ مِنْ أَنْ تُكَلِّمَ يَعْقُوبَ يَخْبِرُ أَوْ سَرًّا.³⁰ وَالْآنَ أَنْتَ دَهَبْتَ لَأَنَّكَ قَدْ اسْتَفْتَيْتَ إِلَى بَيْتِ أَبِيكَ، وَلَكِنْ لِمَاذَا سَرَفْتَ إِلَهِي. ³¹ فَأَجَابَ يَعْقُوبُ، إِنِّي خِفْتُ لَأَنِّي قُلْتُ لَعَلَّكَ تَعْصِبُ ابْنَتَكَ مِنِّي.³² الَّذِي تَجِدُ إِلَهَتَكَ مَعَهُ لَا يَعِيشُ. فُذَامَ إِخْوَتِنَا انْطُرْ مَاذَا مَعِيَ وَخُذْهُ لِنَفْسِكَ. وَلَمْ يَكُنْ يَعْقُوبُ يَعْلَمُ أَنَّ رَاحِيلَ سَرَقَتْهَا.³³ فَدَخَلَ لَبَانُ خِبَاءَ يَعْقُوبَ وَخِبَاءَ لَيْئَةَ وَخِبَاءَ الْجَارِيتَيْنِ وَلَمْ يَجِدْ. وَخَرَجَ مِنْ خِبَاءِ لَيْئَةَ وَدَخَلَ خِبَاءَ رَاحِيلَ.³⁴ وَكَانَتْ رَاحِيلُ قَدْ أَخَذَتْ الْأَصْنَامَ وَوَضَعَتْهَا فِي حِدَاجَةِ الْجَمَلِ وَجَلَسَتْ عَلَيْهَا. فَجَسَّ لَبَانُ كُلَّ الْخِبَاءِ وَلَمْ يَجِدْ.³⁵ وَقَالَتْ لِأَبْنَاهَا، لَا يَغْطِ سَيِّدِي أَنِّي لَا أَسْتَطِيعُ أَنْ أَقُومَ أَمَامَكَ لِأَنَّ عَلَيَّ عَادَةَ النِّسَاءِ. فَقَشَّشَ وَلَمْ يَجِدِ الْأَصْنَامَ.³⁶ فَاعْتَاطَ يَعْقُوبُ وَخَاصَمَ لَبَانَ. وَقَالَ يَعْقُوبُ لِللَّبَانِ، مَا جُرْمِي. مَا حَطَّيْتَنِي حَتَّى حَمَيْتَ وَرَائِي. إِنَّكَ جَسَسْتَ جَمِيعَ أَثَانِي. مَاذَا وَجَدْتَ مِنْ جَمِيعِ أَثَانِي بَيْنَكَ. صَعُهُ هَهُنَا فُذَامَ إِخْوَتِي وَإِخْوَتِكَ. فَلْيَنْصِفُوا بَيْنَنَا الْإِثْنَيْنِ.³⁸ الْآنَ عِشْرِينَ سَنَةً أَنَا مَعَكَ. نِعَاجُكَ وَعِتَارُكَ لَمْ تُسْقِطْ. وَكِبَاشُ عَمَلِكَ لَمْ أَكُلْ. قَرِيسَةً لَمْ أُخْضِرْ إِلَيْكَ. أَنَا كُنْتُ أَحْسَرُهَا. مِنْ يَدِي كُنْتُ تَطْلُبُهَا. مَهْشُورُوقَةَ النَّهَارِ أَوْ مَهْشُورُوقَةَ اللَّيْلِ.⁴⁰ كُنْتُ فِي النَّهَارِ بِأَكْلِي الْخَرْ وَفِي اللَّيْلِ الْجَلِيدِ، وَطَارَ تَوَمِي مِنْ عَيْنِي.⁴¹ الْآنَ لِي عِشْرُونَ سَنَةً فِي بَيْتِكَ. خَدَمْتُكَ أَرْبَعَ عَشْرَةَ سَنَةً بِابْنَتِكَ، وَبِسِتِّ سِنِينَ يَغْتَمِكَ. وَقَدْ غَيَّرْتَ أَجْرَتِي عَشْرَ مَرَّاتٍ.⁴² لَوْلَا أَنَّ إِلَهَ أَبِي إِلَهَ إِبْرَاهِيمَ وَهَبَنِي إِسْحَاقَ كَانَ مَعِيَ، لَكُنْتُ الْآنَ قَدْ صَرَفْتَنِي قَارِعًا. قَدْ تَطَرَّ اللَّهُ مَسْقِيَّتِي وَتَعَبَ بَدَنِي، فَوَجَدَكَ الْبَارِحَةَ.⁴³ فَأَجَابَ لَبَانُ، الْبَنَاتُ بَنَاتِي وَالْبَنُونَ بَنِيَّ وَالْعَنَمُ عَمَمِي، وَكُلُّ مَا أَنْتَ تَرَى فَهُوَ لِي. فَبَنَاتِي مَاذَا أَصْبَعَ بِهِنَ الْيَوْمَ أَوْ بِأَوْلَادِهِنَّ الَّذِينَ وَلَدْنَ.⁴⁴ فَلَا أَنْ هَلُمَّ تَقْطَعُ عَهْدًا أَنَا وَأَنْتَ، فَيَكُونُ شَاهِدًا بَيْنِي وَبَيْنَكَ.⁴⁵ فَأَخَذَ يَعْقُوبُ حَجَرًا وَأَوْقَفَهُ عَمُودًا،⁴⁶ وَقَالَ يَعْقُوبُ لِإِخْوَتِهِ، التَّقِطُوا جِجَارَةً. فَأَخَذُوا جِجَارَةً وَعَمِلُوا رُجْمَةً وَأَكَلُوا هُنَاكَ عَلَى الرُّجْمَةِ.⁴⁷ وَدَعَاهَا لَبَانُ يَجَزْ

mich getäuscht hast und hast meine Töchter entführt, als wenn sie durchs Schwert gefangen wären?²⁷ Warum bist du heimlich geflohen und hast dich weggestohlen und hast mir's nicht angesagt, daß ich dich hätte geleitet mit Freuden, mit Singen mit Pauken und Harfen?²⁸ Und hast mich nicht lassen meine Kinder und Töchter küssen? Nun, du hast töricht getan.²⁹ Und ich hätte wohl so viel Macht, daß ich euch könnte Übles tun; aber eures Vaters Gott hat gestern zu mir gesagt: Hüte dich, daß du mit Jakob nicht anders als freundlich redest.³⁰ Und weil du denn ja wolltest ziehen und sehntest dich so sehr nach deines Vaters Hause, warum hast du mir meine Götter gestohlen?³¹ Jakob antwortete und sprach zu Laban: Ich fürchtete mich und dachte, du würdest deine Töchter von mir reißen.³² Bei welchem du aber deine Götter findest, der sterbe hier vor unsern Brüdern. Suche das Deine bei mir und nimm's hin. Jakob wußte aber nicht, daß sie Rahel gestohlen hatte.³³ Da ging Laban in die Hütten Jakobs und Leas und der beiden Mägde, und fand nichts; und ging aus der Hütte Leas in die Hütte Rahels.³⁴ Da nahm Rahel die Götzen und legte sie unter den Kamelsattel und setzte sich darauf. Laban aber betastete die ganze Hütte und fand nichts.³⁵ Da sprach sie zu ihrem Vater: Mein Herr, zürne mir nicht, denn ich kann nicht aufstehen vor dir, denn es geht mir nach der Frauen Weise. Also fand er die Götzen nicht, wie sehr er suchte.³⁶ Und Jakob ward zornig und schalt Laban und sprach zu ihm: Was habe ich mißgehandelt oder gesündigt,

سَهْدُونَ وَأَمَّا يَعْقُوبُ قَدَعَاهَا جَلْعِيدَ⁴⁸ وَقَالَ لَلَّابَانُ، هَذِهِ الرَّجْمَةُ هِيَ شَاهِدَةٌ بَيْنِي وَبَيْنَكَ الْيَوْمَ. لِذَلِكَ دُعِيَ اسْمُهَا جَلْعِيدَ⁴⁹ وَالْمِصْقَاةَ لِأَنَّهُ قَالَ، لِيُرَاقِبِ الرَّبُّ بَيْنِي وَبَيْنَكَ جَيْتَمًا تَتَوَارَى بَعْضُنَا عَنْ بَعْضٍ.⁵⁰ إِنَّكَ لَا تُذِلُّ بَنَاتِي، وَلَا تَأْخُذُ نِسَاءً عَلَى بَنَاتِي. لَيْسَ إِنْسَانُ مَعَنَا. أَنْظُرْ. أَلِلَّهُ شَاهِدُ بَيْنِي وَبَيْنَكَ.⁵¹ وَقَالَ لَلَّابَانُ لِيَعْقُوبَ، هُوَذَا هَذِهِ الرَّجْمَةُ، وَهُوَذَا الْعَمُودُ الَّذِي وَصَعْتُ بَيْنِي وَبَيْنَكَ.⁵² شَاهِدَةُ هَذِهِ الرَّجْمَةُ وَشَاهِدُ الْعَمُودِ أَنِّي لَا أَتَجَاوَرُ هَذِهِ الرَّجْمَةَ إِلَيْكَ وَأَنْتَ لَا تَتَجَاوَرُ هَذِهِ الرَّجْمَةَ وَهَذَا الْعَمُودُ إِلَيَّ لِلشَّرِّ.⁵³ إِلَهَ إِبْرَاهِيمَ وَاللَّهُ تَاخُورَ، إِلَهُهُ أَبِيهِمَا، يَقْضُونَ بَيْنَنَا. وَحَلَفَ يَعْقُوبُ يَهْيِئَةَ أَبِيهِ إِسْحَاقَ.⁵⁴ وَدَبَّحَ يَعْقُوبُ دَبِيحَةً فِي الْجَبَلِ وَدَعَا إِخْوَتَهُ لِيَأْكُلُوا طَعَامًا. فَأَكَلُوا طَعَامًا وَبَاتُوا فِي الْجَبَلِ.⁵⁵ ثُمَّ بَكَرَ لَلَّابَانُ صَبَاحًا وَقَبَّلَ بَنِيهِ وَبَنَاتِهِ وَبَارَكَهُمْ وَمَضَى. وَرَجَعَ لَلَّابَانُ إِلَى مَكَانِهِ.

daß du so auf mich erhitzt bist?³⁷ Du hast allen meinen Hausrat betastet. Was hast du von meinem Hausrat gefunden? Lege das dar vor meinen und deinen Brüdern, daß sie zwischen uns beiden richten.³⁸ Diese zwanzig Jahre bin ich bei dir gewesen, deine Schafe und Ziegen sind nicht unfruchtbar gewesen; die Widder deiner Herde habe ich nie gegessen;³⁹ was die Tiere zerrissen, brachte ich dir nicht, ich mußte es bezahlen; du fordertest es von meiner Hand, es mochte mir des Tages oder des Nachts gestohlen sein.⁴⁰ Des Tages verschmachtete ich vor Hitze und des Nachts vor Frost, und kam kein Schlaf in meine Augen.⁴¹ Also habe ich diese zwanzig Jahre in deinem Hause gedient, vierzehn um deine Töchter und sechs um deine Herde, und du hast mir meinen Lohn zehnmal verändert.⁴² Wo nicht der Gott meines Vaters, der Gott Abrahams und die Furcht Isaaks, auf meiner Seite gewesen wäre, du hättest mich leer lassen ziehen. Aber Gott hat mein Elend und meine Mühe angesehen und hat dich gestern gestraft.⁴³ Laban antwortete und sprach zu Jakob: Die Töchter sind meine Töchter, und die Kinder sind meine Kinder, und die Herden sind meine Herden, und alles, was du siehst, ist mein. Was kann ich meinen Töchtern heute oder ihren Kindern tun, die sie geboren haben?⁴⁴ So komm nun und laß uns einen Bund machen, ich und du, der ein Zeugnis sei zwischen mir und dir.⁴⁵ Da nahm Jakob einen Stein und richtete ihn auf zu einem Mal.⁴⁶ und sprach zu seinen Brüdern: Leset Steine auf! Und sie nahmen Steine und machten einen Haufen

und aßen auf dem Haufen.⁴⁷ Und Laban hieß ihn Jegar-Sahadutha; Jakob aber hieß ihn Gilead.⁴⁸ Da sprach Laban: Der Haufe sei heute Zeuge zwischen mir und dir (daher heißt man ihn Gilead)⁴⁹ und sei eine Warte; denn er sprach: Der HERR sehe darein zwischen mir und dir, wenn wir voneinander kommen,⁵⁰ wo du meine Töchter bedrückst oder andere Weiber dazunimmst über meine Töchter. Es ist kein Mensch hier mit uns; siehe aber, Gott ist der Zeuge zwischen mir und dir.⁵¹ Und Laban sprach weiter zu Jakob: Siehe, das ist der Haufe, und das ist das Mal, das ich aufgerichtet habe zwischen mir und dir.⁵² Derselbe Haufe sei Zeuge, und das Mal sei auch Zeuge, wenn ich herüberfahre zu dir oder du herüberfährst zu mir über diesen Haufen und dies Mal, zu beschädigen.⁵³ Der Gott Abrahams und der Gott Nahors, der Gott ihres Vaters sei Richter zwischen uns.⁵⁴ Und Jakob schwur ihm bei der Furcht seines Vaters Isaak. Und Jakob opferte auf dem Berge und lud seine Brüder zum Essen. Und da sie gegessen hatten, blieben sie auf dem Berge über Nacht.⁵⁵ 32:1 Des Morgens aber stand Laban früh auf, küßte seine Kinder und Töchter und segnete sie und zog hin und kam wieder an seinen Ort.